

L'adveniment del combat

Lluís Calvo i David Caño presenten, per separat i en volum a quatre mans, els seus últims poemes, on combinen estils i propostes estètiques

LLEGAT REBEL

Lluís Calvo

Editorial: Terrícola
Granollers, 2014
Pàgines: 100
Preu: 15 euros

RES ÉS ARA NI AIXÒ

David Caño

Editorial: Terrícola
Granollers, 2014
Pàgines: 72
Preu: 15 euros

TERESA LA MÒMIA

Lluís Calvo /
David Caño

Editorial:
Pont de Petrolí
Badalona, 2013
Pàgines: 46
Preu: 8 euros

El camí més breu cap al món és la poesia. L'art pren un seguit de mecanismes de substitució de les aparences per atènyer el sentit i l'esdeveniment. D'aquesta manera, la natura és el terreny que orienta qualsevol mena de coneixement de la realitat. Tot i així, l'entorn immediat del poeta contemporani és també la metròpoli i els seus processos i simulacres socials i econòmics. Lluís Calvo (Saragossa, 1963) obre amb *Llegat rebel* la col·lecció de poesia de la nova editorial Terrícola, i David Caño (Olot, 1980) publica *Res és ara ni això*, que és el segon títol d'aquesta editorial centrada, en exclusiva, al gènere de la poesia. Els poetes Joan Duran, Laia Noguera i Esteve Plantada han dissenyat i dirigeixen aquest projecte editorial que agombola la poesia amb les formes artístiques contemporànies de la imatge artística i visual en un format de llibre objecte artístic. Cada llibre inclou una obra original d'un artista que la cedeix per acompanyar-ne l'edició. Terrícola ha presentat al nostre territori els seus primers llibres; els dos esmentats i *Cada volcà és abans muntanya*, de la poeta Meritxell Cucurella-Jorba que signa amb el nom El dígraf del desig.

Al llarg de la primera part de *Llegat rebel*, Calvo desenvolupa una cosmologia que arrenca en el passat llegendari dels nostres ancestres i desemboca a la modernitat poètica del retrat de les societats contemporànies. Hi ha des dels poemes que es refereixen a punts geogràfics d'altres continents fins al tractament de la natura mediterrània que ens configura com a catalans. Si bé al primer poema del llibre l'espai poètic està situat al Canadà (*Tofino Paradise*), en una gran part dels poemes és la costa mediterrània (*Mar d'Altafulla*). Una de les constants temàtiques de la seva obra és la geopolítica. Aquest aspecte el comparteix amb David Caño, amb qui va publicar l'any passat el poemari *Teresa la mòmia*, un contrapunt poètic ben interessant respecte a les seves darreres obres ja que dóna contingut i presència poètica al Barcelonès Nord. A *Llegat rebel*, però, hi ha un to llegendari que desenvolupa formes de la literatura popular, com ara la faula, el conte moral, el

diàleg en vers i la rondalla. Hi trobem una intenció lírica i filosòfica de concebre l'art com a testimoni d'un món que ha de revifar i d'uns ancestres que provaren de dominar la natura i el ritme del món, "a la recerca d'il·luminacions i escalf". La darrera part l'ocupa un poema llarg que duu el títol prou il·lustrador del contingut general: *Cant del món*. És una composició poètica de quinze octaves, de versos decasíl·labs amb accent a la sisena síl·laba i amb rima consonant. Un dels referents possibles és Verdaguer a *Canigó*, on assaja aquest decasíl·lab d'origen francès amb cesura a la sisena síl·laba. La imatgeria poètica és lluminosa, és un esclat d'argila i pensa, fruit de la visió i dels mites creats per l'home per resguardar la mort: "El mot encaixa allò que fuig i es fon / amb la nostra mirada sem-

Cada llibre inclou una obra original d'un artista

pre incerta. / Tot, dins el món, és signe i descoberta / del gran recer que oculta l'últim son". La vida amaga la mort mentre la pedra i la mirada humana la desafien en el seu cercle de sequera: "I als ulls hi tinc les rels de l'olivera / que brostarà entre els erms de la dissort / per negar amb més vida aquesta mort / que expira en el seu cercle de sequera". També cal remarcar com la nostra tradició poètica i cultural dialoga amb el present, per mitjà de les figures simbòliques de dos personatges: el Comte de la Torrassa (la tradició poètica catalana) i Perlamada (la poesia del present) que protagonitzen dos poemes en forma de diàleg en vers i poema narratiu.

El crit amarg de l'albat

El poeta travessa les revelacions defugint l'entramat racional i despulla qualsevol mena de lògica uniformadora. Els processos vitals de la natura i dels éssers humans són

transfigurats i vida i mort s'alternen amb reciprocitat. Naixement i final són formes que poden dir el néixer però també el desnèixer. L'albat és l'ésser que forma part de la vida però que és mort; és també la forma simbòlica de la mort que pren vida i substitueix aquells que són vius però estan morts. L'ordre de numeració dels poemes és invers; la literatura prova de situar els moments vitals en un lloc que no té una cronologia lineal. És en aquest moment quan el poeta ha de ser un mag, és a dir, un déu minúscul, com escriu Màrius Sampere en el text paral·lel de *Res és ara ni això*, de David Caño. El poeta cedeix la seva veu per capir allò que ha de reviuir; aquesta és també una motivació lírica comuna entre l'obra de Calvo i de Caño. El present reviu i dóna mort al futur, sembla dir-nos Caño en uns poemes que van més enllà de les aparences físiques. El no-res és potser la victòria de la vida i no pas de la mort, i el darrer pas és néixer. El joc de contrastos, de paradoxes del llenguatge és un dels motors lírics del nou llibre. El marge de llibertat de l'individu és potser una sola decisió: escollir el moment de la mort, el suïcidi. I el de la creació: "Tenyir de vermell / el patiment / d'aquestes lletres / captives / en l'absurd / de tot poema". Vida i obra que alternen també el domini de l'una envers l'altra. L'ànima assumeix l'alè fangós de la matèria com si fos l'únic color possible per a la virginitat existencial (de l'albat) i del capvespre final (de cada vida): "Duus la neu / a dins. / Creix. / La desmemòria. / I tu la trepitges. / T'hi perds. / Aiguabarreig. / Calostre. / La terra que m'acull". *

Poètica de l'esdeveniment

Si els poetes no baixen de l'escenari, no hi ha obra. Travessar els carrers com qui destripa els vels de la política i escriu versos i grafitis als murs. L'acció social entesa com a acció poètica, humana, sense màscara ni coartades retòriques falses. Arribar als llocs estigmatitzats per la política social i formar part de la tensió poètica i dramàtica que hi batega. Encendre-la i que ressonin noves veus. L'art contemporani busca els espais geogràfics que no han estat estandarditzats encara per la funcionalitat inútil, opressiva, però d'un alt rendiment econòmic. Lluís Calvo i David Caño han escrit *Teresa la mòmnia* a quatre mans i fusionen l'impuls poètic amb la visió de muntatge cinematogràfic. Hi ha una seqüència de poemes que desenvolupa un seguit de microesdeveniments urbans. Sovint el vers pren la forma d'apunt del natural, de guió que desencadena arguments lírics; molts dels poemes podrien ser filmats per una càmera. En ocasions hi ha un lirisme abrandat que funciona de contrapès respecte a la pressió de l'ambient. La fuga del dir poètic és recerca i sediment filosòfic també. La geopolítica és una de les motivacions temàtiques clau del llibre. El lloc condiona l'acció, i el subjecte del verb conflueix en la deriva existencial i urbana dels espais per on trans-

corre el poemari: d'una manera explícita, els poetes passen per Olot, Badalona, Barcelona, Girona, fan també aclucades d'ull al Puigsacalm i a Tarragona. Semmirallen en ciutats de les exrepúbliques soviètiques. El lligam amb l'avantguarda russa del començament del XX hi és del tot natural: poetes deportats, Maiakovski, la cinematografia d'Eisenstein amb *El cuirassat Potemkin*, el collage. Tot plegat funciona com una radiografia d'Europa fins al topant amb Àsia. La composició del llibre és rica en propostes estètiques. En primer lloc, hi ha arbitrarisme a l'hora dels encapçalaments dels poemes ja que no tenen títol o és una lletra o un número qualsevol. Els poemes són breus i concisos, sintètics, punyents. Quan hi ha descripció lírica o seqüència argumental, la veu poètica no cerca reproduir una sensació estàtica sinó el moviment constant. Com la filmació accelerada o el canvi de plans. Mitjançant l'anàfora, l'el·lipsi, les enumeracions el poema creix cap a l'imprevisible: "Ho han arrasat tot. / Les cartes d'amor amb lletra infantil, / les cendres de la nit, l'arc i la font, / les factures. Fins i tot, les ganes de cardar / dels gosos. Lliures. Camp a través. / Desafiadors. / La nena et mira directament als ulls. / Creua la via corrents. / Desapareix."

David Caño (en primer pla) i Lluís Calvo publiquen per separat i a quatre mans
CARLES MERCADER

PER SANT JORDI: LA NOSTRA HISTÒRIA, MÉS PROPERA

SOLDATS, GUERRERS I COMBATENTS DELS PAÏSOS CATALANS

Dimarts 22 d'abril al Museu d'Història de Catalunya (Pau Vila 3, Barcelona)
18.30 h: Mostra de grups de recreació històrica
19.00 h: Presentació del llibre

Rafael Dalmau, Editor | carrer del Pi, núm. 13, 1r 1a | 08002 BARCELONA
rafaeldalmau@rafaeldalmaueditor.cat | fb: Rafael Dalmau Editor | tel. i fax (+34) 93 317 33 38